

ความปลอดภัยของการใช้คลอโรฟิลล์ กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ และ
เกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน
หน่วยงานรับผิดชอบ: กองอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
โทรศัพท์: 02-5907179

ข้อมูลทั่วไป

คลอโรฟิลล์ (Chlorophylls), INS number 140

คลอโรฟิลล์เป็นสารที่มีสีเขียว พบได้ในพืชผักทั่วไปและสาหร่ายสีเขียว (chlorella) สารคลอโรฟิลล์
ในธรรมชาติอยู่ในรูปของคลอโรฟิลล์ที่ไม่ละลายน้ำ แต่ละลายในน้ำมัน ซึ่งในทางอุตสาหกรรมคลอโรฟิลล์ได้ จาก
กระบวนการสกัดพืชชนิดที่รับประทานได้ เช่น อัลฟาฟา (Alfafa)

กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ (Chlorophylls, copper complexes), INS
number 141 (i)

สารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ เป็นสารสีที่ได้จากการเติมเกลือของคอปเปอร์
(copper) ในโครงสร้างของคลอโรฟิลล์ที่ได้จากกระบวนการสกัดจากกระบวนการสกัดพืชชนิดที่รับประทานได้
เช่น อัลฟาฟา (Alfafa) ซึ่งจะทำให้เกิดการแทนที่แมกนีเซียม (magnesium) ด้วยคอปเปอร์ โดยคอปเปอร์กับ
คลอโรฟิลล์อยู่ในรูปที่ไม่ละลายน้ำ แต่ละลายในน้ำมัน

เกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน

(Chlorophyllin copper complexes, potassium and sodium salts), INS number 141 (ii)

คอปเปอร์-คลอโรฟิลลิน (Cu – chlorophyllins) ได้จากการเกิดปฏิกิริยา Saponification ของ
คลอโรฟิลล์ที่ได้จากการสกัดพืชที่รับประทานได้ เช่น grass lucerne และ nettle ด้วยตัวทำละลาย

คลอโรฟิลล์ กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ และเกลือ โพแทสเซียมหรือเกลือ
โซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน

จัดเป็นวัตถุเจือปนอาหารตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 281) พ.ศ. 2547 เรื่องวัตถุเจือ
ปนอาหาร และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้การแสดงฉลากอาหารที่มีการใช้วัตถุเจือปนอาหาร ให้ปฏิบัติตามข้อ 4 (7)
ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 367) พ.ศ. 2557 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ และ
ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กรณีที่เป็นสี ให้แสดงข้อความว่า “สีธรรมชาติ” หรือ “สีสังเคราะห์” ตามด้วยชื่อเฉพาะหรือ
ตัวเลขตาม International Numbering System: INS for Food Additives แล้วแต่กรณี

ข้อมูลความปลอดภัย

จากการทบทวนข้อมูลความปลอดภัยของคลอโรฟิลล์ (INS number 140) กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของ
คอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ (INS number 141 (i)) และเกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบ
เชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน (INS number 141 (ii)) แล้ว พบว่า

1. อนุญาตการใช้คลอโรฟิลล์ ในปริมาณ 750 มิลลิกรัมต่อวัน เพื่อเป็นส่วนประกอบที่ให้สารสำคัญ
ในเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ทั้งนี้ คลอโรฟิลล์ต้องมีข้อกำหนดคุณภาพ
มาตรฐานเป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเรื่องวัตถุเจือปนอาหาร

2. **อนุญาต**การใช้คลอโรฟิลล์ (INS number 140) กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ (INS number 141 (i)) และเกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน (INS number 141 (ii)) เพื่อเป็นสี ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (หมวดอาหาร 13.6) เครื่องดื่มแต่งกลิ่นรส (หมวดอาหาร 14.1.4) และอาหารอื่น ๆ ทั้งนี้ ต้องมีข้อกำหนดคุณภาพมาตรฐาน (Specification) และเงื่อนไขการใช้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 444) พ.ศ. 2566 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการใช้ และอัตราส่วนของวัตถุเจือปนอาหาร (ฉบับที่ 3)

3. **ไม่อนุญาต**ให้ใช้กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ (INS number 141 (i)) และเกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน (INS number 141 (ii)) เพื่อเป็นสารสำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท เนื่องจากข้อมูลประกอบการพิจารณาด้านความปลอดภัยยังไม่เพียงพอ

การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาพิจารณาแล้ว ไม่อนุญาตให้ใช้กลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ (INS number 141 (i)) และเกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลิน (INS number 141 (ii)) เพื่อเป็นสารสำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตเลขสารบบอาหารไปแล้ว และมีการใช้สารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลล์ และเกลือโพแทสเซียมหรือเกลือโซเดียมของกลุ่มสารประกอบเชิงซ้อนของคอปเปอร์กับคลอโรฟิลลินดังกล่าว เป็นสารสำคัญของผลิตภัณฑ์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยกองอาหาร จึงขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการดำเนินการปรับปรุงส่วนประกอบหรือใช้คลอโรฟิลล์ (INS number 140) แทน และให้มาดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

1. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ข้อมูลการบริโภคอาหารของประเทศไทย. 2559
2. กระทรวงสาธารณสุข. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 444) พ.ศ. 2566 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการใช้ และอัตราส่วนของวัตถุเจือปนอาหาร (ฉบับที่ 3). 2566
3. European Food Safety Authority. Scientific Opinion on the re-evaluation of chlorophylls (E 140(i)) as food additives. EFSA Journal 2015;13(5):4089
4. European Food Safety Authority. Scientific Opinion on re-evaluation of copper complexes of chlorophylls (E 141(i)) and chlorophyllins (E 141(ii)) as food additives. EFSA Journal 2015;13(6):4151
5. Nartnampong, A., Kittiwongsunthon, W. และ Porasuphatana, S. Blanching process increases health promoting phytochemicals in green leafy Thai vegetables, International Food Research Journal 23 (6): 2426-2435 (December 2016)